
The Antiphysical Review

Founded and Edited by M. Apostol

23 (1999)

ISSN 1453-4436

Diversiunea Scientometrica

M. Apostol

Department of Theoretical Physics,

Institute of Atomic Physics, Magurele-Bucharest MG-6, POBox MG-35

email:apoma@theory.nipne.ro

Constat cu ingrijorare ca invatamintul superior si cercetarea stiintifica din Romania sint tot mai mult preocupate de stabilirea valorilor profesionale, decit de propria lor dezvoltare. Ministerul Educatiei Nationale, Agentia Nationala pentru Stiinta, Tehnologie si Inovare, Academia Romana, asociatii profesionale, organizatii de influenta sociala si diverse persoane publice sint astazi tot mai insistente in utilizarea unor asa-zise "criterii scientometrice" de evaluare profesionala in aceste domenii.

Aceste activitati sint daunatoare invatamintului superior si cercetarii stiintifice.

Valoarea profesionala in invatamintul superior si in cercetarea stiintifica se stabileste natural prin rezultatele profesionale recunoscute de profesionistii domeniului; criteriile ce functioneaza in aceasta evaluare sint criterii strict profesionale, provenite din problematica proprie a fiecarei discipline de invatamint sau de cercetare stiintifica. Adoptarea unor asa-zise "criterii scientometrice" in astfel de evaluari echivaleaza cu recunoasterea inexistentei valorilor si profesionistilor acestor discipline, si cu incercarea de a fabrica artificial alte asa-zise "valori" si alti asa-zisi "profesionisti". O astfel de intreprindere conduce la aparitia si promovarea imposturii, la degradarea si distrugerea invatamintului si cercetarii stiintifice. Nicaieri in lume, si niciodata in istoria invatamintului si cercetarii stiintifice, nu s-a utilizat si nu se utilizeaza "scientometria" in promovarea si evaluarea cadrelor; adoptarea unei astfel de "politici" in Romania este cel putin bizara, si in mod cert primejdioasa pentru aceste domenii de activitate. Abdicarea de la practicile utilizate curent in tarile mai dezvoltate ca Romania in aceasta privinta este daunatoare.

Scientometria este ea insasi o disciplina stiintifica ce-si propune sa masoare costurile si practicile cercetarii stiintifice in vederea finantarii acestui domeniu si pentru nevoi bibliografice (de altfel, o sub-disciplina a scientometriei este bibliometria); un rezultat interesant al cercetarilor scientometrice este supravegherea distributiei geografice si istorice a problematicilor stiintifice; scientometria mai furnizeaza tarilor dezvoltate ce o practica o masura a propriei lor pozitii de lideri in comparatie cu restul lumii. Toate acestea nu au nimic comun cu evaluarea activitatii profesionale a cercetatorilor si profesorilor. Obiectivele si natura cercetarilor scientometrice scapa promotorilor romani ai asa-ziselor "criterii scientometrice"; de altfel, aplicarea unor astfel de "criterii" este nu numai improprie, dar si inconsistenta, si deci imposibila; sub acest raport e semnificativ ca persoanele care promoveaza in Romania astfel de "criterii" nu le "aplica" la propriile lor activitati si pozitii profesionale.

Preocuparea principala a invatamintului si cercetarii stiintifice in Romania de astazi ar trebui sa fie propria lor dezvoltare in vederea reconstructiei tarii; criteriile corecte de evaluare a activitatii si de promovare a cadrelor proprii acestor domenii vor functiona atunci in mod natural si normal.

Recent am fost martorul unei incercari nereusite de aplicare a unor asa-zise "criterii scientometrice", cind Consiliul Stiintific al Institutului de Fizica Atomica a dorit, in sedinta sa de luni 21 iunie, sa recomande conducerea de doctorate; cu aceasta ocazie am constatat din nou ca o astfel de intreprindere este improprie si, in fapt, imposibila; ca ea nu are, si nu poate avea, nici o relevanta asupra activitatii profesionale; ca impunerea unor astfel de practici este daunatoare. Recomandarile ce ar putea cu greu rezulta din sedinta mentionata mai sus nu ar putea fi considerate ca provenind dintr-o analiza profesionala a problemei.